

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

**Българската култура – важен
приоритет в националното ни
развитие през периода
2005–2009г.**



Уважаеми граждани на Република България,

Преди четири години вие ми гласувахте доверие и като министър на културата аз се чувствам задължен да отчетя пред вас резултата от усилията си и тези на целия екип на Министерството на културата, с който работих в името на постепенното преодоляване на проблемите пред българската култура.

Винаги съм вярвал, че културата е онзи особено важен фактор в обществения живот на страната ни, благодарение на който се създават критерии и вкус, определящи не само националната ни идентичност и самочувствие, но и качеството на живот и принос на всеки един български гражданин във всички останали сфери на обществото.

Убеден съм, че българската култура е историческа инвестиция за бъдещето на България. Опазването на културното многообразие на нацията прави по-реалистични и постижими националните ни цели.

Утвърждаването на принципа на демократизъм в културната политика бе определящ в нашата работа. Защитата на интелектуалната собственост, авторското право и сродните права са мерило за европейската принадлежност на страната ни. Положихме усилия за утвърждаване на обществено-гържавното начало в управлението на културата със съзнанието, че това е сигурният гарант за качествени решения и прозрачност в процесите на културното развитие на България.

Особени грижи положихме за реконструкция и реставрация на сценичните пространства на културните институти в страната, за да създадем съвременни условия за активен културен обмен с Европа и света. Ускореното усвояване на средства от еврофондовете и отделените от бюджета ресурси позволиха да се увенчаят с успех усилията ни за опазване на културно-историческото наследство на България и превръщането на това богатство в част от туристическата ни индустрия.

Направихме немалко, но още много има да се прави, докато българската култура се утвърди като един от приоритетите в националното ни развитие. Няма творчество без любов към хората. Няма успешна национална култура без национално съгласие, че тя е наднартийен критерий за зрелостта на обществото да се развива според общочовешките ценности.



*МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА
ПРОФ. СТЕФАН ДАНАИЛОВ*

МАНДАТ

2005–2009г.

ПРИОРИТЕТИ:

- ❖ Период на устойчиво културно развитие
- ❖ Духовно консолидиране
- ❖ Опазване и развитие на културните ценности на българската нация

РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРНИЯ ПОТЕНЦИАЛ НА СТРАНАТА ЧРЕЗ:

- ❖ Национално споделени културни цели, действия, инструменти
- ❖ Активно участие в процесите на промяна на обществото и интеграция с европейското семейство
- ❖ Консолидация и партньорство на изпълнителната власт с неправителствения сектор и икономическите субекти в обществото
- ❖ Утвърждаване на обществено-гържавното начало чрез обществени съвети по различни видове изкуства и увеличаване на техните правомощия в управлението им.

РЕГЛАМЕНТИРАХМЕ:

- ❖ Меценатството
- ❖ Равнопоставеността на творците и всички държавни, общински и частни културни организации при подпомагане на творческите им проекти
- ❖ Защитата на интелектуалната собственост
- ❖ Опазването на културното наследство на България

Положените от Министерството на културата усилия дадоха тласък на творческата инициатива, повишиха интереса към българските книги, архитектура, изобразително изкуство, музика, танц, кино, към драматичното, кукленото, цирковото и вариететното изкуство. Повишиха се потребностите на българина от срещи с културните събития и от по-задълбочено познаване на националното културно наследство. Културните прояви се доближиха и до живеещите в малки населени места.





Театър

Цели, които си поставихме:

- Да преобразим цялостно съществуващите театрални зали и театрални структури, за да бъдат българските театри с европейска визия и да отговорят на изискванията на XXI век.
- Да подпомогнем налагането на нови и талантиливи творчески лица в българското драматическо изкуство, създаването на модерни театрални форми и репертоарно разнообразие, както и взаимопроникването на сценичното с другите изкуства.

*Ремонтираният Летен театър в
Пловдив*





ДМТ „Стефан Македонски“ преди ремонта



Обновената зала на ДМТ „Стефан Македонски“

- Да създадем условия и възможности за диалог и творчески контакти с чуждестранни партньори, участие в копродукции и фестивали, представяне на български пиеси и театрални колективи зад граница, както и за гостуването на техни колеги от чужбина.
- Да поощрим разнообразяването на рекламата и маркетинговите стратегии за увеличаване на театралната публика.

- Да развием конкурсното начало и защитаването на концепции при изборите на театрални ръководители.

- Да увеличим средствата за субсидиране на нови постановки и проекти.

Новата Камерна зала на ДТ „Н. О. Масалитинов“ в Пловдив е най-модерното камерно арт пространство в България. В момента се ремонтира основно и сградата на Драматичния театър





*Новият салон на театър 199
„Валентин Стойчев“ – София*

*Обновеният ДМТ
„Н. Й. Вапцаров“ в Благоевград –
административна част*

Какво успяхме да осъществим:

- Бяха ремонтирани, реконструирани и цялостно преобразени сградите, салоните и сценичните пространства на повечето от знаковите театри в столицата (Национален театър „Иван Вазов“, ДМТ „Стефан Македонски“, Софийската опера, Младежки театър, Театър 199, Сатиричен театър, театър „Сълза и смях“), както и храмовете на Мелпомена в Пловдив, Пазарджик, Благоевград, Русе, Смолян, Варна.

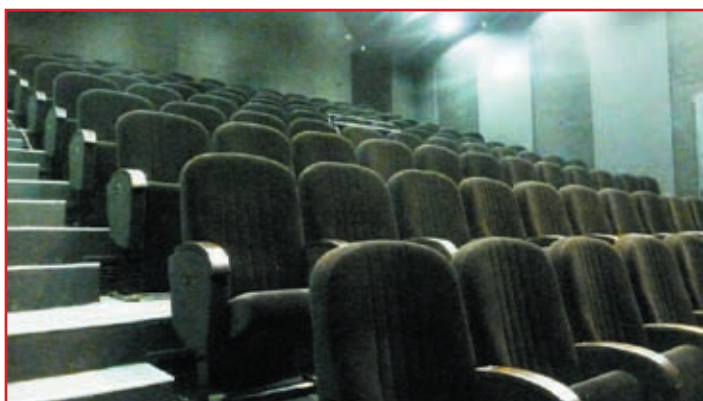


Изцяло обновената зала на драматичния театър в Благоевград

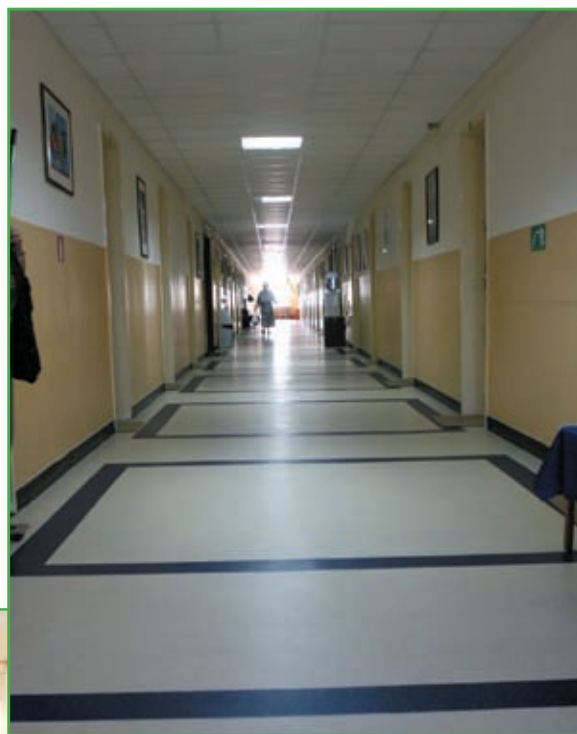




Нов драматичен театър „Съзвездие“ – новото фоайе



Обновената зала на театрална работилница „Сфумато“



*Министерството
на културата
осигури средства за
цялостно обновяване
на Дома за ветерани
на културата в
кв. „Захарна
фабрика“ в София*

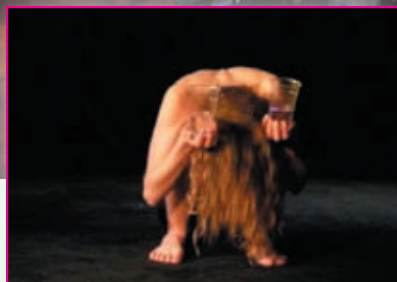


*Реконструираната
и модернизирана
Голяма сцена на
ДКТ „К. Величков“ в
Пазарджик*



Доказахме тезата, че обновяването на театралното пространство стимулира зрителския интерес и увеличава публиката с около 30 на сто.

● Отвори врати и „Сцена 17“ на седмия етаж в Министерството на културата – най-новото сценично пространство със сто места, с модерно оборудвана сцена и гримьорни.



Откриване на театър „Сцена 17“ със спектакъла „Жажда“

● Театралните трупи получиха финансова възможност да попълнят съставите си с млади, талантиливи актьори и с режисьори-експериментатори. Нарасна броят на новите постановки (**вж. съпътстващите таблици и диаграми**), както и на тези, които се играят по няколко сезона при огромен зрителски интерес.

● Периодът между 2005 и 2009 г. е времето на „отворени врати“ за българския театър. На театралните трупи се осигуриха средства за копродукции, фестивали, пътувания, контакти и диалог с колегите им от балканските страни, подпомогнати бяха впечатляващите изяви на българските актьори и режисьори на много от европейските сцени.

*Обновената сграда
на Родопския
драматичен театър
„Николай Хайтов“ в
Смолян*



Възстановиха се добрите контакти с водещи руски, немски, австрийски, френски и други театри.

● Интересна художествена практика стана издаването на българските пиеси на дискове и в книжни тела, организирането на работни ателиета с френски и немски театри. МК подкрепи провеждането в София на XXIV конгрес на Международната асоциация на театралните критици. България бе домакин на едно авторитетно събитие, на което критици от световна класа оцениха съвременния български театър.

**С УСКОРЕНИ ТЕМПОВЕ ОСЪВРЕМЕНИХМЕ МАТЕРИАЛНАТА
БАЗА НА ТВОРЧЕСКИТЕ ИНСТИТУТИ, КАТО РЕСТАВРИРАХМЕ,
РЕКОНСТРУИРАХМЕ И ОБОГАТИХМЕ СЦЕНИЧНИТЕ И УЧЕБНИТЕ
ПРОСТРАНСТВА С НОВИ ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА, СЪГЛАСНО
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗИСКВАНИЯ.**

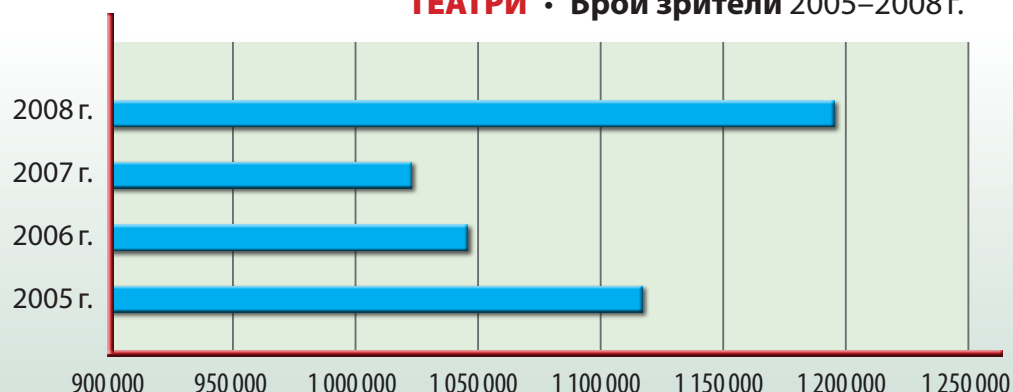


Сатиричен театър
„Алеко Константинов“ след цялостен
ремонт

Родопски драматичен театър „Николай Хайтов“ – Смолян
Драматичен театър „Николай Масалитинов“ – Пловдив
Национална опера и балет – София
Национален театър „Иван Вазов“
Държавен музикален театър „Стефан Македонски“
Държавен сатиричен театър „Алеко Константинов“
Театър на армията
Нов драматичен театър „Сълза и смях“
Театър 199 „В. Стойчев“ – София
Драматичен и куклен театър „К. Величков“ – Пазарджик
Драматичен театър „Н. Вапцаров“ – Благоевград
Драматичен театър „С. Огнянов“ – Русе
Оперно-филхармонично дружество – Бургас
Младежки театър „Н. Бинев“
Оперно-филхармонично дружество – Стара Загора
СХУПИ „Свети Лука“ – София
Национално училище по изкуствата – град Трявна – общежитие за 100 деца
Национално училище по изкуствата – град Трявна – спортна база
НМУ – град Пловдив – спортна база
Национално училище за танцово изкуство – София
Сцена „17“

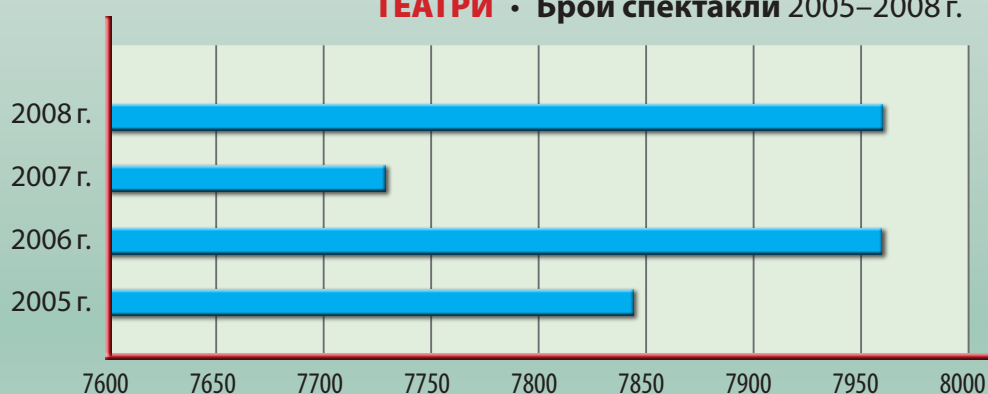
Осъществено в факти и диаграми

ТЕАТРИ • Брой зрители 2005–2008 г.



	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.
■ Брой зрители	1 117 857	1 046 342	1 024 879	1 197 942

ТЕАТРИ • Брой спектакли 2005–2008 г.



	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.
■ Брой спектакли	7846	7963	7228	7964

ТЕАТРИ • Приходи от билети 2005–2008 г.



	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.
■ Приходи от билети в лв.	3 650 758	4 341 001	5 086 570	5 507 959

Направените инвестиции през годините на мандата за всичко, свързано с театрите и тетралната дейност, възлизат на

78 920 911 лв.



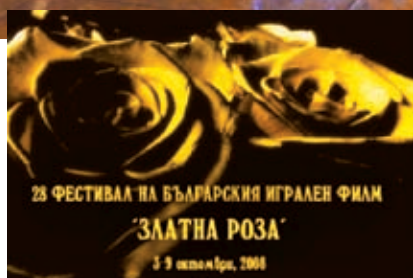
КИНО



Цели, които си поставихме:

- Да утвърдим и усъвършенстваме Закона за филмовата индустрия, съобразен с принципите и практиките в политиката на Европейския съюз за аудиовизуалния сектор.
- Да стимулираме жанровото разнообразие на произведените български филми.
- Да подпомогнем реализирането на нови и талантливи творчески лица в националното филмово изкуство, както и за по-пълното му партниране с другите изкуства.
- Да усъвършенстваме механизмите за защита на авторските права на създателите на филмови произведения.
- Да осигурим възможност успешните българските филми да бъдат показвани на повече авторитетни европейски и световни филмови форуми.
- Да възстановим престижа и авторитета на националния филмов фестивал „Златната роза“.





*Кадър от филма
„Светът е голям и
спасение дебне отвсякъде“*



Какво успяхме да осъществим:

- Законът за филмовата индустрия гарантира с държавна подкрепа създаването от 5 до 10 игрални филма и до 30 документални и анимационни филма годишно. За 4 години държавната субсидия нарасна от 2 на 16 милиона лева.
- За времето между 2005–2009г. са произведени 27 игрални, 39 документални, 31 анимационни, 17 международни копродукции (вж. таблицата за създадените филми с държавна подкрепа).
- 12 млади режисьори реализираха своите дебютни творби. На екрана оживяха образи, пресъздадени от най-младото поколение актьори.
- Жанровото разнообразие и художественото качество на новата българска продукция осъществи пробив сред националната публика.

- Високото професионално равнище на българските филми бе потвърдено и от получените 25 награди от големи и авторитетни филмови фестивали – за игрални и документални филми. Успешни български филми участваха в програмите на 11 измежду най-престижните филмови фестивали, а някои от тях бяха представени в Седмицата на критиката в МКФ Кан (2007, 2009) или включени в номинациите за наградата на Европарламента „Лукс“, както и за годишните награди на Европейската филмова академия (2005, 2008).

- МК активно съдейства за включване на български проекти в програмата за подкрепа на Европейския фонд за копродукции „Евроимаж“, както и в програмите „Медия“, Producer’s Network, Crossroads, Cine Link. Намрунаха се продуцентски умения в организацията на мащабни европейски копродукции.

- МК оказва постоянна методическа помощ и съдействие на „Филмаутор“ за практическото прилагане на Закона за авторските и сродните права в областта на филмопроизводството.

- Възстановен е Националният фестивал „Златната роза“. Последното му издание (2008 г.) показва многообещаващо разнообразие на жанрове, стилове, теми и поколения, което говори за нормализиране на филмовия процес и надмозване на кризата от 1991 г.



СПИСЪК НА БЪЛГАРСКИТЕ ФИЛМИ С ФЕСТИВАЛНИ УЧАСТИЯ И ПРЕСТИЖНИ МЕЖДУНАРОДНИ НАГРАДИ ПРЕЗ 2008

ДЗИФТ (2008)

30 МКФ Москва 2008

- „Сребърен Георгий“ за най-добър режисьор в основния конкурс – Явор Гърдев
- Наградата на Федерацията на руските филмови клубове – най-добър филм в основния конкурс

МКФ Торонто 2008

- Официална селекция за Discovery programme

СВЕТЪТ Е ГОЛЯМ И СПАСЕНИЕ ДЕБНЕ ОТВСЯКЪДЕ (2008)

Годишни филмови награди на европейския парламент

- номинация за награда LUX на Европейския парламент

МКФ Варшава

- Специалната награда на журито

МКФ Москва, Русия

- Световна премиера – Програма Гала прожекции

МКФ Карлови Вари, Чехия

- класиран от публиката сред първите 5 най-добри филма на фестивала

МКФ „COOLOPOLITICS“, Ротердам, Холандия

- филм на откриването

МКФ Берген, Норвегия

- Голямата награда „Cinema Extraordinaire“

МКФ Палич, Сърбия

- второ място в класацията на публиката за най-добър филм на фестивала

МКФ Цюрих, Швейцария

- награда на публиката

ПРОГНОЗА (2008)

МКФ Триест

- Селекция в конкурсната програма

ХИНДЕМИТ (2008)

МКФ Пусан, Корея

- Информационна програма за европейско кино

КОРИДОР №8 (2008, документален)

Международен форум на новото кино Берлинале 2008

- Официална селекция и световна премиера

- Награда на независимото екуменическо жури

МКФ HOTDOCS, Торонто

- Наградата на НВО за изгряващ талант в документалното кино

ПРОБЛЕМЪТ С КОМАРИТЕ И ДРУГИ ИСТОРИИ (2007)

МКФ MEDIAWAVE, Унгария

- Наградата за най-добър документален филм

МКФ DOCUMENTA, Магриг

- Голямата награда за пълнометражен документален филм

РАЗВОД ПО АЛБАНСКИ (2007, ДОКУМЕНТАЛЕН)

МКФ Сараево 2008

- награда за най-добър документален филм, свързан с човешките права

МКФ Берлин 2008 PRIX EUROPE

- специална награда за най-добър ТВ документален филм

ПАЗАЧЪТ НА МЪРТВИТЕ (2006)

МКФ „Златен витяз“, Русия

- Голямата награда „Златен витяз“

ВОЕНЕН КОРЕСПОНДЕНТ (2008)

МКФ „Златен витяз“, Русия

- „Сребърен витяз“ за ТВ филм –

ШИВАЧКИ (2007)

МКФ Карлови Вари

- Special mention на журито в конкурсната програма East of the West

РАЗЛЕДВАНЕ (2007)

МКФ "Филмово лято" във Варшава

- Голямата награда за най-добър сценарий

МКФ в Букурещ (секция "Черноморско кино")

- Награда за режисура на Иглика Трифонова

ПЛЕННИК

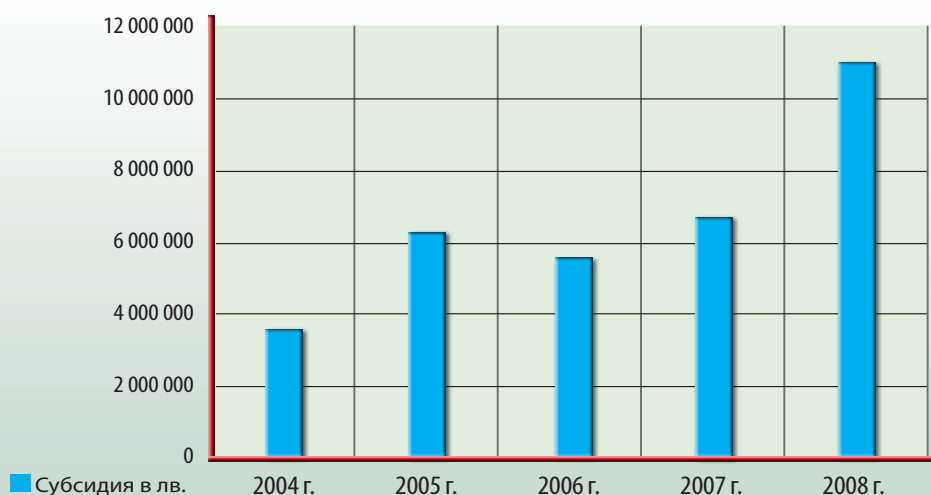
(2008, копродукция на Русия и България)

МКФ Карлови Вари

- Награда за режисура на Алексей Учител

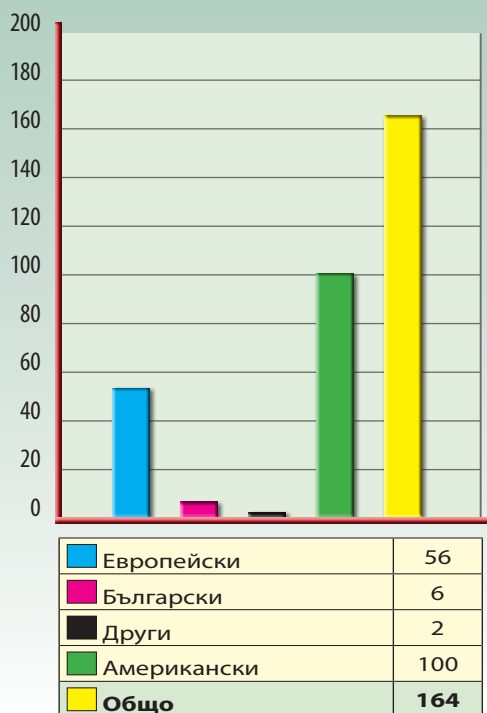
Осъществено в факти и диаграми

Създадени филми за периода 2004–2008 г. с държавна финансова подкрепа чрез ИА НФЦ



Година	Субсидия в лв.	Игрални филми	Документални филми	Анимационни филми	Международни копродукции	Общо
2004	3 744 000	4	6	3	1	14
2005	6 200 000	3	9	7	1	20
2006	5 516 994	7	6	10	2	25
2007	6 600 000	5	8	5	6	24
2008	10 900 000	8	10	6	8	32
Всичко	32 960 994	27	39	31	17	114

Филми на голям екран, разпространени през 2008 г.



Издадени визи за разпространение през 2008 г.



Общата сума, инвестирана за подпомагане процесите на филмопроизводството за мандата (2005–2009), е

32 960 994 лв.



Сцена от спектакъла „Българин да се наричам“ в НДК – 04.02.2009 г.

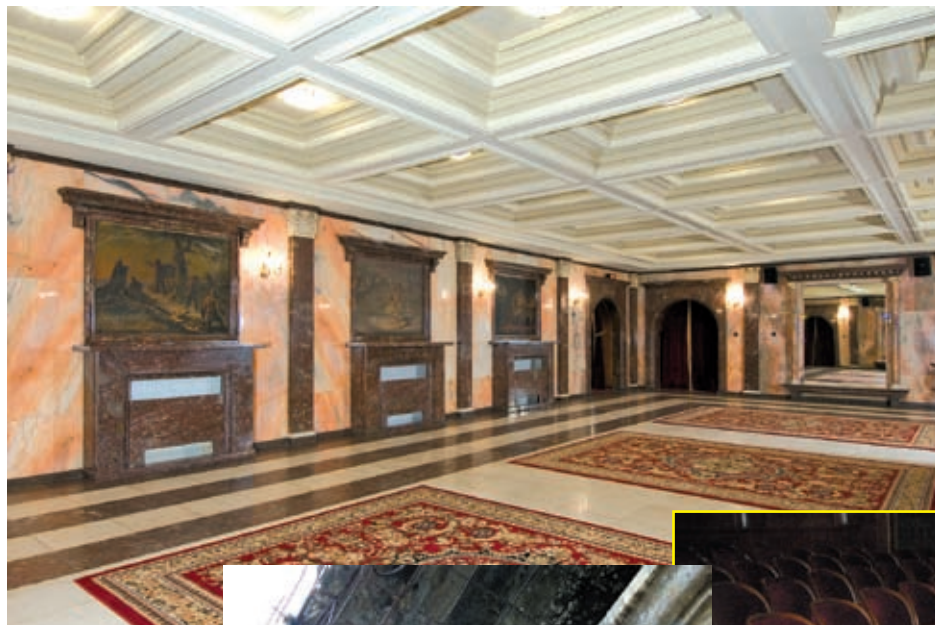
Музикално и танцово изкуство



Цели, които си поставихме:

- Насърчаване на създаването на български музикално-сценични спектакли.
- Развитие и утвърждаване на млади изпълнители.
- Разширяване на международния обмен на състави и изпълнители.
- Подкрепа на проектното начало в областта на музиката и танца и финансирането му на конкурсен принцип.
- Укрепване на съществуващите държавни оперно-симфонични гружества, филхармониите, музикалните театри и оперите, фолклорните и балетните ансамбли.
- Изграждане на единна информационна система и свързване на всички музикални и танцови институти в нея.





*Петдесет години
след построяването ѝ
Националната опера
и балет заблестя като
„Сграда на годината
– 2008“ – храм на
българския музикален
талант*

Сцена от
спектакъла на
Националната
опера
„Турандот“



- Създаване на проекти за подпомагане творчеството на хора в неравностойно положение.
- Издигане равнището на музикалните и балетните фестивали и конкурси.

Какво успяхме да осъществим:

- В управлението на музикалните институти все по-уверено и на конкурсен принцип навлизат млади хора. Подобри се организацията на работата в рекламата и маркетинга.
- Всички държавни състави в областта на музикалното и танцовото изкуство са свързани в единна електронна информационна система. Повечето от тях продават електронни билети дори и зад граница, поддържат и многоезична собствена рекламна страница.
- С помощта и съдействието на Министерството на културата се наложи трайно практиката успешните сценични прояви да се мултиплицират и чрез съвременните технически средства да се превръщат в траен и търсен артефакт на културната индустрия.
- За периода 2005–2008 г. държавните състави

Сцена от балета „Лешникотрошачката“





*Сградата
на Оперно-
филхармоничното
дружество в Бургас
– преди и след
ремонта*



са изнесли пред публика около 5000 концерти и спектакли, с общ брой посетители 1 252 357. Устойчива е тенденцията за растеж на броя на изявите и на публиката в тях.

- Работят успешно 17 творчески колектива, намиращи се в 13 града на страната: оперно-симфоничните дружества в Русе, Варна, Бургас, Пловдив; филхармониите в София, Видин, Враца, Плевен, Шумен; музикалните театри в София, В. Търново, Разград, Кърджали; оперите в София и Ст. Загора, фолклорният и балетният ансамбъл в София.
- За периода 2005–2008 г. са финансирани 454 проекта – музикално-сценични спектакли, Културен календар и годишнини. От тях 64 проекта за детско-младежко творчество и хорово изкуство с обща стойност на финансираните проекти **900 000 лв.**
- 48 пъти държавните състави са били на успешни концертни турнета по света: Русия, Франция, Австрия, Япония. Многобройни са и гастролите на солисти, балетисти, режисьори.
- Съвместно с общинските съвети запазихме, съфинансирахме и развихме на ново творческо равнище завоювалите сериозен престиж фестивали и конкурси (*Мартенски музикални дни, Софийски музикални седмици, Варненско лято, Европейски музикален фестивал, Фестивал на оперното и балетното изкуство, фестивала „Пианисимо“, фолклорните фестивали, Балетен конкурс – Варна, „Панчо Владигеров“, „Музиката и земята“, „Гена Димитрова“*).

Осъществено в факти и диаграми

Държавни културни институти в областта на музикалното и танцово изкуство • Брой зрители 2005–2008 г.



Държавни културни институти в областта на музикалното и танцово изкуство • Брой спектакли 2005–2008 г.

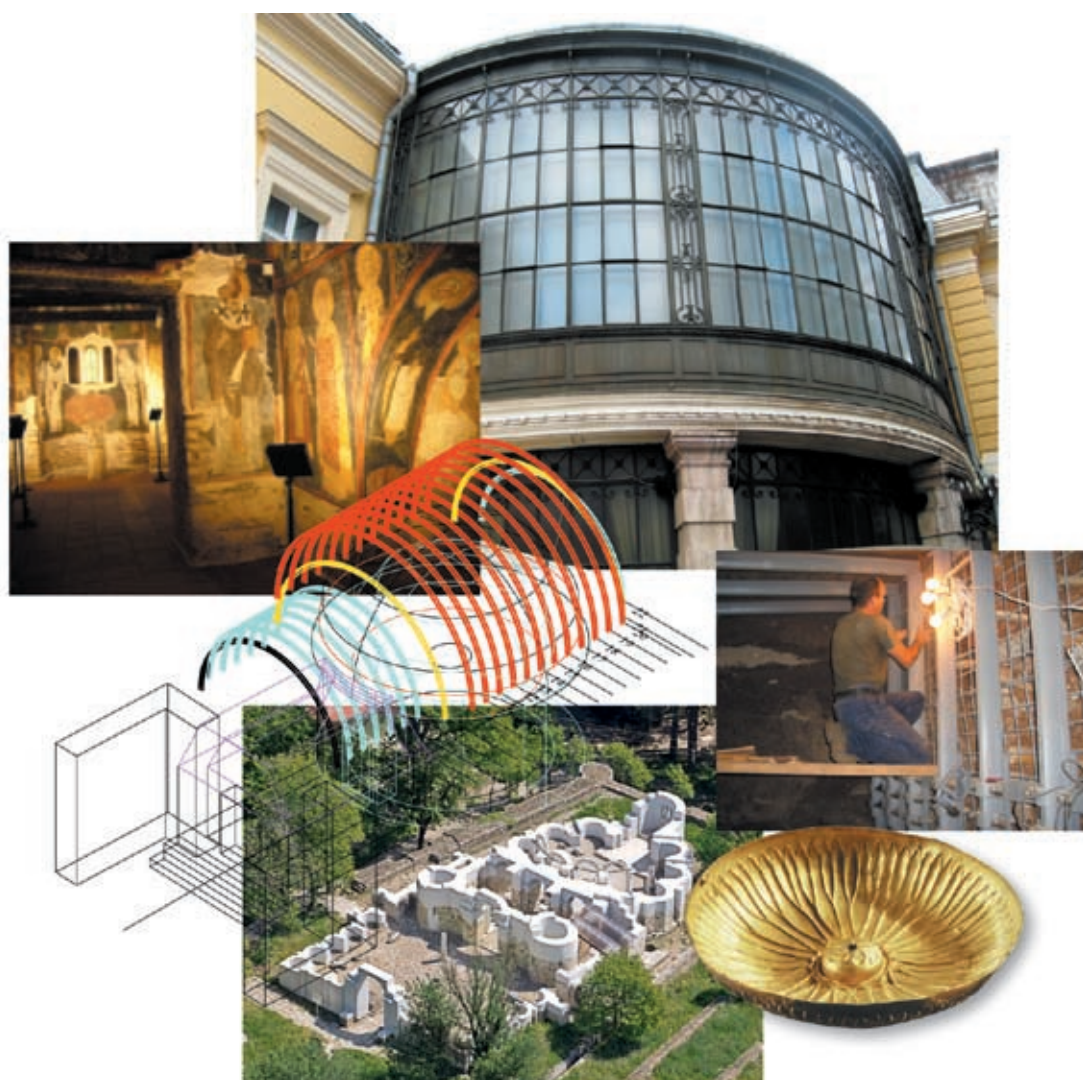


Държавни културни институти в областта на музикалното и танцово изкуство • Приходи от билети 2005–2008 г.



Общата сума, инвестирана за подпомагане дейността на институтите от областта музикално и танцово изкуство, е

142 279 005 лв.





Движими и недвижими

паметници на културата

Над 40 000 са регистрираните паметници на културата в страната ни, многократно повече музейни единици се намират във фондохранилищата на музеите и галериите. За цялото това богатство с хилядолетна давност се грижат екипи от археолози, историци, реставратори и изследователи. Министерството на културата подпомага техните благородни усилия.



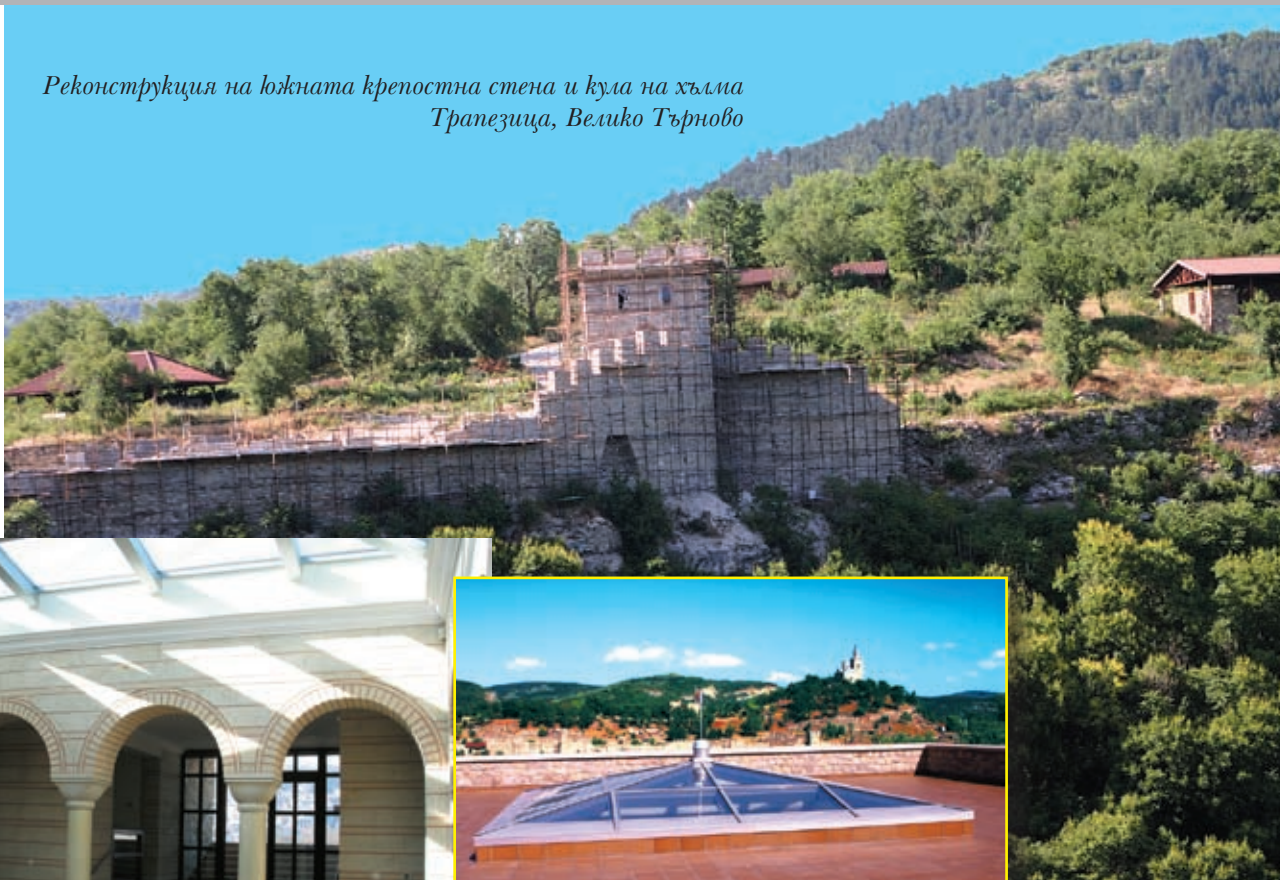
Цели, които си поставихме:

- Стратегическа цел на Министерството на културата е съхранението на знаковите културно-исторически паметници на българската история.
- Усъвършенстване на нормативната база в областта на опазването на културното наследство.
- Насърчаване и подкрепа на нови археологически проучвания и разкриване на уникални паметници на цивилизациите, населявали нашите земи.
- Изграждане на цялостен модел за развитие на национална информационно-комуникационна система на музеите.
- Използване на културните ресурси (паметници на културата, музеи, етнографски комплекси) в туризма като приоритетен за нашата икономика отрасъл.
- Увеличаване броя на експозициите с уникални образци от българското историческо наследство, представени в чужбина.
- Приемане на Закон за културното наследство на България.



Председателят на Народното събрание Георги Пирински и министърът на културата проф. Стефан Данаилов откриват новото фондохранилище на НХГ в София, което ще съхранява 17000 графики, 3020 скулптури и 2500 платна живопис. В ремонта и преустройството са вложени 1 873 000 лв.

Реконструкция на южната крепостна стена и кула на хълма Трапезица, Велико Търново



Интериор и купол на новата археологическа база-музей на хълма Трапезица, Велико Търново

Какво успяхме да осъществим:

- Изграден е цялостен модел на развитие – от стандартите и нормативите до конкретна оперативна подготовка за изграждане на национална информационно-комуникационна система на музеите. Извършва се дигитализация на музейните фондове.
- Започна мащабно проучване и реставрация на хълма „Трапезица“, духовният център на старата столица – с Патриаршията и митичните 17 черкви, в една от които векове наред са се пазили костите на свети Иван Рилски. Извършена е огромна работа за изграждане на научна база на историческия хълм, както за създаване на условия за работа на екипите. Средствата, вложени за тази дейност, надхвърлят **2 685 000 лв.**
- Завърши възстановяването на един от уникалните паметници от епохата на Второто българско царство – черквата „Свети 40 мъченици“. Посланията на Омуртаг и Иван-Асен II заблестяха в нова и красива среда, околното пространство е по-привлекателно от всякога. За възстановяването на този български храм, чиято съдба следва драматичната съдба на българската държава, са вложени **1 628 000 лв.**



- Обновихме музейните комплекси на старите български столици Плиска и Велики Преслав. Това стана възможно с въвеждането на *програмното възстановяване на историческите паметници* – метод, който включва науката (археологично изследване, реставрация, консервация) и дейностите по социализиране (възможността за достъп до откритото). Средствата, вложени в двата проекта, надхвърлят сумата **3 278 212** лв.

- Изградихме Археологическа база в Националния историко-археологически резерват „Плиска“. Базата е на стойност 2 300 000 лева.



Александрово – президентът Георги Първанов, г-жа Зорка Първанова, принц Акишино, принцеса Кико и министърът на културата проф. Стефан Данаилов на откриването на копие на тракийска гробница в Музея на тракийското изкуство в Източните Родопи

- Приключи международната експедиция, която работи за укрепването, преодоляването на биоразрушенията и стабилизирането на скалните масиви на избрания за символ на България „Магарски конник“. Новите технологии и модерната техника не нарушават достъпа до свещеното място.

- Използваме уникални и непознати досега методи за консервиране на стенописите в тракийските гробници в **Александрово** и **Старосел**. Там са



Археологически музей – Плиска преди и след обновяването



Реконструкция на Голямата базилика – Плиска

Национален историко-археологически резерват Плиска – нова археологическа база и фондохранилище



създадени условия за устойчивост в подържането и експонирането на тракийските съкровища, включително и с изграждането на съвременен музеен център на тракийското изкуство с помощта на японското правителство. В двата обекта са инвестирани общо **2 616 200** лв.

- Приложен бе уникален способ за гарантиране на реставрацията на тракийския култов комплекс „Четиньова могила“ в с. Старосел.

- Инвестирахме в археологични и инфраструктурни проучвания на резерват „Перперикон“ и в изграждане на музеен център на тракийското изкуство в Източните Родопи по програма на японското правителство.

- Консервация и реставрационни работи на крепостните стени и кулата в АИР „Старинен Созопол“.

- По специални програми се извърши възстановяването на комплекса скални черкви от Иваново, на черквите „Свети свети Константин и Елена“ в Одрин, „Свети свети Петър и Павел“ и „Рождество“ в Мелник, Синагогата в София и „Ески джамия“ в Стара Загора.

Продължават и консервационно-реставрационните дейности в резерват „Старинен Созопол“ (крепостна стена, кула, вход) и **Арена** в София. В тези проекти са инвестирани **1 160 000** лв.

- Извършени са археологически проучвания, консервация и реставрация в Долината на Тракийските царе в град Казанлък за **4 000 000** лв.

- Реконструират се къщите-музеи на Елин Пелин, на Иларион Драгостинов в с. Арбанаси и Музеен център – Технически университет с капиталовложения **300 000** лв.

- За обновяването на музеи и галерии и за модернизирването на фондохранилищата през периода са инвестирани **4 170 000** лв.

- Експозициите „**Маски, богове и хора**“, „**Символите на българската държавност**“, „**Тракийските съкровища на България**“ бяха показани пред хиляди зрители в България и редица европейски държави.



Реализация на международния проект за биозащита на Магарския конник



● „Нощ на музеите“ се утвърди като съвременна инициатива за привличане интереса на младите хора. Рязко се увеличи броят на посетителите на музейните експозиции. Провеждоха се десетки експертни срещи и дискусии.

● Приет бе Закон за културното наследство.



Стенописите на реставрираната Боянска черква

За дейността по опазване на културно-историческото наследство и модернизирването на музеите през периода 2005–2009 г. са вложени общо

15 837 412 лв.



Училища по изкуствата и културата

Цели, които си поставихме:

Правителството си постави за цел чрез системно увеличаване на средствата за обучение на кадри в училищата по изкуствата и културата те да се превърнат в атрактивно място за подготовка и реализация на талантните в България.

От 13 млн. лв. през 2005 г. делът за постигането на тази цел през 2009 г. е нараснал на 22,7 млн. лв.



Какво успяхме да осъществим:

- Училищата по изкуствата и културата станаха вече 23. Разположени са сравнително пропорционално на територията на страната – една част са в големите градове, а други – в региони със силни традиции в съответната област на изкуството.
- По предложение на Министерството на културата бяха приети изменения в Закона за народната просвета, които регламентират училищата по изкуствата и културата и приема в тях от първи, пети, осми и девети клас.
- Усъвършенствахме Наредбата за условията и реда за осъществяване на специална закрила на деца с изявени дарби и Програмата към нея. През периода 2005–2009 г. отпуснахме едногодишни стипендии общо на 646 ученици, подпомогнахме еднократно 139 деца за участие в майсторски класове и пленери и съвместно с Национален фонд „Култура“ осигурихме 103 десетмесечни стипендии (вж. диаграмите и таблиците).
- Предложихме да бъде осъвременен Списък на професиите за професионално образование и обучение и бяха приети ученици по нови актуални професии и специалности – поп и джаз пеене, модерни танци, компютърна графика, илюстрация и оформление на книгата. Възобновихме приема на ученици за професията лютниер.



Националната професионална гимназия по полиграфия и фотография – София, разполага със съвременна техника

Национален учебен комплекс по култура с лицей за изучаване на италиански език и култура (Горна баня) – на „ти“ с новите технологии



- Благодарение на повишеното качество на образование, което вече предлагат средните училища по изкуствата, те получиха статут на национални училища по изкуствата.
- Изградихме и обзаведохме нова сграда на Средно художествено училище за приложни изкуства „Свети Лука“ (София). Съвместно с други институции извършихме ремонти, преустроихме помещения и обзаведохме Национално училище за фолклорни изкуства „Филип Кутев“ (Котел), Средно художествено училище за приложни изкуства „Проф. Венко Колев“ (Троян), Средно художествено училище за приложни изкуства (Трявна), Национално училище за музикално-сценични изкуства „Панчо Владигеров“ (Бургас), Национална гимназия за гревни езици и култури „Константин-Кирил Философ“ (София), Национален учебен комплекс по култура с лицей за изучаване на италиански език и култура (София), Национално училище за изящни изкуства „Илия Петров“ (София), Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография (София), Национално училище за музикални и танцови изкуства „Добрин Петков“ (Пловдив), Национално училище за изкуства „Веселин Стоянов“ (Русе), Национално училище за изкуства „Панайот Пунков“ (Плевен), Национално училище за танцови изкуства (София), Национално училище за фолклорни изкуства „Широка лъка“ (село Широка лъка), Национална художествена гимназия „Димитър Добрович“ (Сливен), Професионална гимназия по каменообработване (с. Кунино).



На 3 ноември 2008 г. бе открита новата сграда на Средно художествено училище за приложни изкуства „Свети Лука“ на бул. „Сливница“ 134 в София. За ремонта МК осигури 3 588 586 лв. В дясно – сградата преди ремонта.

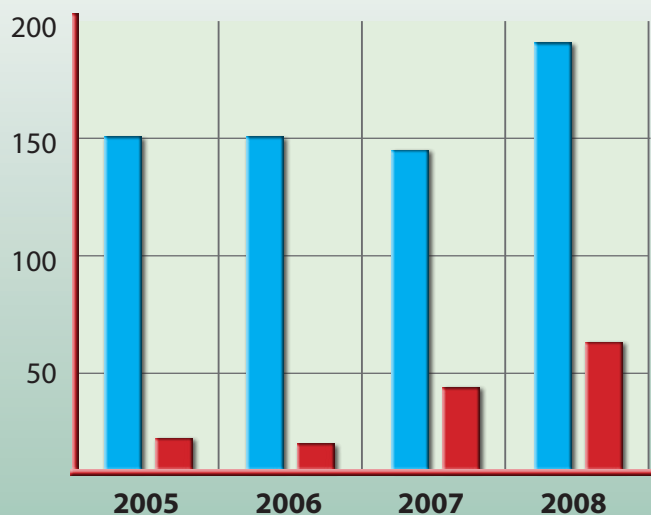


- Във всички 23 училища по изкуствата и културата бяха обзаведени компютърни зали с лаптопи, скенери, принтери, сървъри, мултимедийни проектори, копирни машини. Проектът бе финансиран от Държавната агенция за развитие на информационните технологии и Министерството на образованието и науката.
- През учебната 2008/2009 г. броят на преподавателския състав и персонала е 1498 души. 180 учители са включени и завършили квалификационни курсове за придобиване на компютърни умения. В училищата са въведени делегирани бюджети и диференцирано заплащане на труда.
- В рамките на Правителствената комуникационна стратегия състави и формации на училищата по изкуствата изнесоха концерти в Чехия, Словакия, Полша, Австрия, Белгия, Португалия, Германия, Испания, Ирландия, Тунис и др.
- Издаден е представителен каталог с творческите постижения на учениците от училищата по изкуствата и културата.



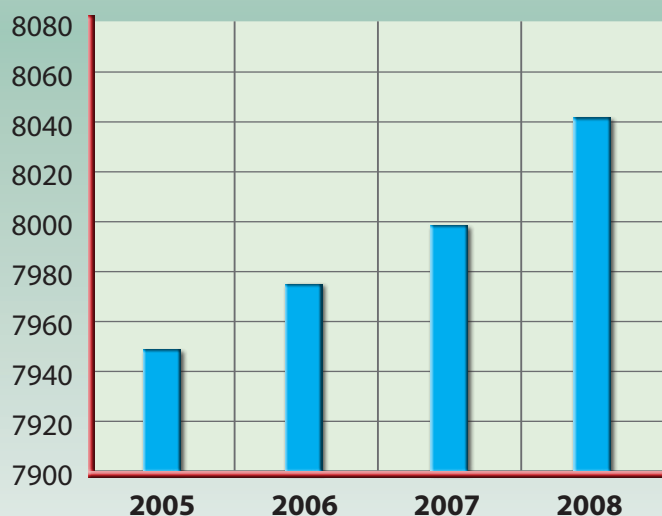
Бъдещите ваятели в ателието по резбарство на СХУПИ „Свети Лука“ в София

Осъществено в таблици и диаграми



Предоставени едногодишни стипендии и еднократни финансови подпомагания за участие в майсторски класове, курсове и пленери за деца с изяви дарби

Едногодишни стипендии
Еднократно финансово подпомагане



Брой ученици в училищата по изкуствата и по културата

Брой ученици

Общата сума, инвестирана за подпомагане дейността на училищата по изкуствата и културата е

89 013 950 лв.



Библиотеки

Цели, които си поставихме:

- Развитие на териториалните библиотечни мрежи и укрепване на регионалните библиотеки като центрове за култура, продължаващо образование и информация.
- Подобряване качеството и разширяване обема на библиотечните услуги, въвеждане на новите информационни и комуникационни технологии.
- Обновяване на библиотечните колекции с информационни източници в традиционен вид и на електронни носители.
- Усъвършенстване на системата за управление и финансиране на библиотеките, за да се подобрят техните информационни, кадрови и материални ресурси.
- Създаване на възможности за участие в международни програми и проекти.

Какво успяхме да осъществим:

- Фондацията „Бил и Мелинда Гейтс“ избра Министерството на културата за осъществяването на международния проект „Глобални библиотеки“, създаден за технологично подпомагане и финансова подкрепа на обществените библиотеки. В страната ни той обхваща над 900 български читалищни, регионални и общински библиотеки. Проектът ще осигури обществен достъп до информация чрез интернет в тях, като отчита потребностите на гражданите и в най-малките и отдалечени населени места. „Глобални библиотеки“ включва две фази. Първата е етап на планиране, който вече приключи и за него фондация „Бил и Мелинда Гейтс“ осигури 606 000 долара. Вторият етап – на реализация, обхваща период от 3 до 5 години.
- През 2005 г. и 2006 г. реализирахме програмата „Помощ за библиотеките“. Чрез нея влагахме ежегодно по 100 000 лв. за обогатяването на библиотечните колекции.

*Регионална библиотека „Сава
Доброплодни“ – гр.Сливен –
организатор на единствения в
България Национален фестивал
на детската книга*



- От 2007 г. започнахме изпълнението на програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“. Тя е на конкурсен принцип и целта ѝ е да се финансират библиотечни проекти за обновяване на фондовете. В периода 2007–2008 са проведени три конкурсни сесии. В тях бяха подкрепени общо 2670 проекта на стойност 4 696 412 лв. Програмата продължава и през настоящата 2009 г.
- През 2007 г. осигурихме допълнително 1 000 000 лв. за закупуване на компютърна техника, софтуер и периферия за регионалните библиотеки (862 000 лв.) и за Народната библиотека „Свети свети Кирил и Методий“ (138 000 лв.).
- С участието на изследователи, литературни критици, университетски преподаватели, писатели, издатели и библиотечни работници Министерството на културата организира три кръгли маси: „Преходна ли е литературата на прехода“ (София), „Библиотеката – мит и реалност“ (Варна), „Българската литература: творба, писател, читатели“ – Пловдив. Материалите от проведените кръгли маси, посветени на книжния сектор и библиотечното дело, бяха събрани и издадени от Министерството на културата и Народна библиотека „Свети свети Кирил и Методий“ в сборника „Книга – четене – библиотеки“.
- В рамките на Международния панаир на книгата през 2008 г. беше проведена и дискусията с международно участие „Общество – четене – книга“.
- През 2006 г. по предложение на Министерството на културата беше прието Министерско постановление № 80, с което всички библиотеки в областните центрове получиха статут на регионални, съгласно чл. 9 от Закона за закрила и развитие на културата. Така нормативно бяха регламентирани конкретните регионални функции, изпълнението на които се оказа от ключово значение за осъществяването на държавната политика в областта на библиотечното дело.
- От 2009 г. въведохме единен стандарт за финансиране на библиотеките, който включва вече не само средствата за веществена издръжка, но и тези за работната заплата. Това дава по-големи

правомотия на ръководствата на библиотеките при управление на бюджета на институцията и прилагане на системата на делегирани бюджети.

- Министерството на културата е вносител на приетия през 2009 г. Закон за обществените библиотеки.



Народна библиотека „П. Р. Славейков“ – гр. Велико Търново

*Общата сума, инвестирана за подпомагане дейността
на библиотеките и библиотечното дело е*

6 744 812 лв.



Българската книга и книгоиздаване

Цели, които си поставихме:

- Създаване на условия за устойчиво развитие на българското книгоиздаване и книгоразпространение.
- Изготвяне на стратегия за повишаване на интереса към четенето у младите хора.
- Осигуряване на финансови средства за представяне на българската книга зад граница.
- Възстановяване на контактите с българисти – изследователи и преводачи на българска художествена и хуманитарна литература и възстановяване на практиката на преводаческите семинари за запознаване с новите творби и тенденциите в съвременната българската словесност.
- Създаване на мобилна програма за българските автори – литературни четения и срещи с публиката в цялата страна.
- Подпомагане процеса на взаимопроникване на литературата с другите изкуства.
- Увеличаване на средствата за субсидиране на нови творби от български автори.

Какво успяхме да осъществим:

- За периода 2005–2008 г. по програмите „Помощ за книгата“ и „Културен календар“ подкрепихме общо **380** проекта за **660 821 лв**. Средствата, които отпуснахме за подкрепа на издателски и други проекти в областта на художествената литература и хуманитаристика нараснаха с повече от два пъти.
- По програма „Книги за всички“ ежегодно, в рамките на различни книжни изложения, се предоставяха ваучери на ученици и студенти за закупуване на книги по техни избор.
- Подкрепихме инициативата „Маратон на четенето“. Първата негова проява се състоя във Варна през 2006 г. по повод Световния ден на книгата и авторското право – 23 април. През следващите години в „Маратона“ се включиха още много от големите градове и по-малките селища в страната.
- Съдействахме и подкрепихме финансово още няколко проекта, свързани с четенето и книгата, като Международния панаир на книгата в София, „Пловдив чете“, където бяха представени автори, издателства и нови заглавия, Фестивала на детската книга – Сливен, в рамките на който се връчва и Национална награда на името на Константин Константинов за постижения в литературата за деца, както и юбилейната сесия на фондация „Балканика“ в България, присъждаща ежегодно Наградата на балканските народи за литература. През април 2007 г. се състоя първият „Салон на книгата“ във Варна. Второто му издание се проведе през 2008 г. и се предвижда той да стане ежегоден.



- Значително се подобри и разшири представянето на българската книга за граница. През последните две години Министерството на културата подпомогна участието на издатели и автори на националните ни щандове на панаирите на книгата в Лайпциг, Скопие, Солун, Франкфурт, Москва, Болоня, Истанбул и Линц.
- Възстановихме контактите с чуждестранните изследователи и преводачи на българска литература. През 2008 г. организирахме и финансирахме едноседмичен семинар с чуждестранни преводачи от различни поколения, на който те бяха запознати с новите успешни творби на българската литература, както и с програмата на фонд „Култура“ за подпомагане на преводи и издаване на български книги за граница. През май 2009 г. се проведе и втората среща с преводачите на българска литература.
- През 2007 г. излезе от печат първият брой на алманаха „Български страници“ на английски език, в който бяха представени съвременни български автори. През 2008 г. алманахът излезе вече в четири езикови версии. За превод на български книги, за представянето и издаването им от чужди издателства през 2007–2008 г. бяха инвестирани повече от **600 000 лв.**
- Поставахме началото на инициативата „Кино с книга“ за общо издание на записан на DVD български филм и на книгата, по която е направена екранизацията.
- Разширихме контактите си със средствата за масова информация, които представят новоизлезли български книги на страниците си. Съвместно с културното приложение на в. „Труд“, БНР, Столичната община, Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ реализирахме проекта „Стихотворение на седмицата“. Досега са представени над 150 поетични творби на изтъкнати творци на българската литература от Възраждането до днес.
- Министерството на културата продължи успешно традицията на националната награда „Христо Г. Данов“, която съвместно с община Пловдив връчва всяка година за принос в книжовната култура. Наградата се връчва в десет категории. За четирите години бяха дадени над 140 000 лв. за събитията по връчването на наградата „Христо Г. Данов“.

Общата сума, инвестирана за подпомагане на книгата и четенето през мандата (2005–2009 г.) е

1 266 821 лв.



Българските читалища

Броят на читалищата в страната се увеличи значително. През 2005 г. те са били 3100, а през 2008 г. са вече 3321. За възраждането на читалищата и превръщането им в съвременни центрове за култура и информация, както и за запазване на автентичния фолклор и традиции съществена роля изиграха и усилията на Министерството на културата.

Какво успяхме да осъществим:

- Приехме нов Закон за българските читалища, чрез който усъвършенстваме работата им по опазване на културното наследство и осигурихме съвременен достъп до културните факти във всички населени места.
- Работим за съхраняване единството на националната култура и нейната идентичност, за опазване на културното многообразие на нацията.



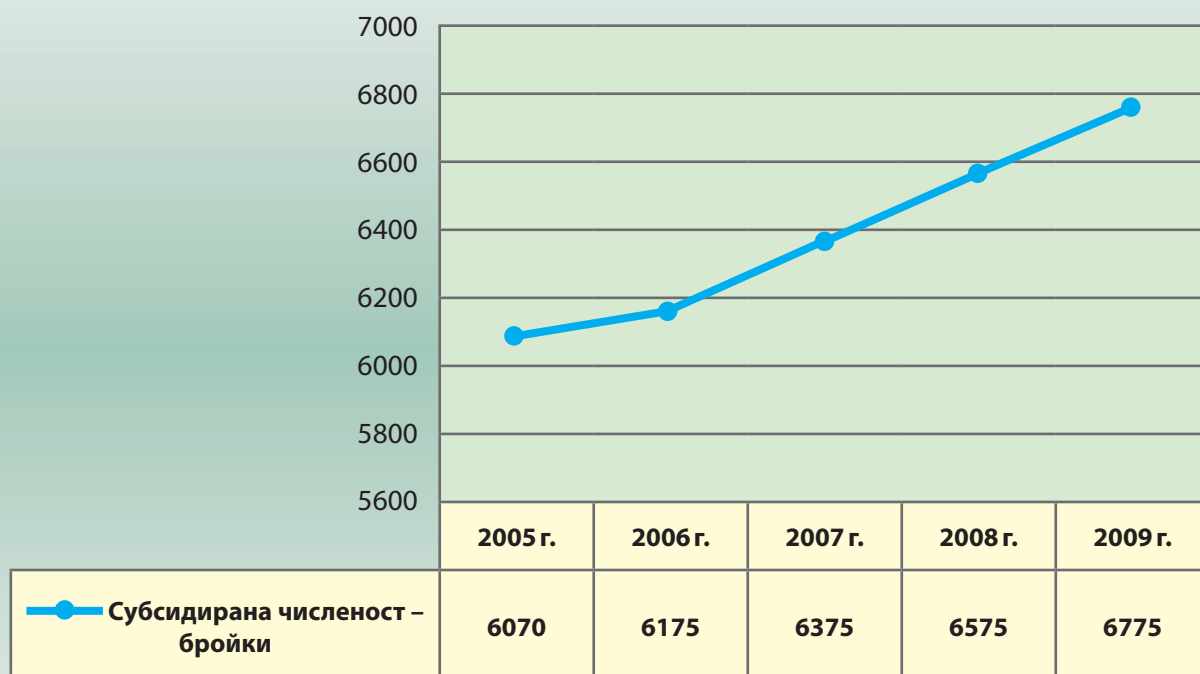
- Създадохме национална система „Живи човешки съкровища – България“ с ползотворното сътрудничество на ЮНЕСКО и БАН.
- Бе създаден информационен сайт и онлайн регистър на народните читалища.
- Увеличи се броят на заетите в читалищната дейност служители. През 2005 г. държавата субсидираше 6070 щатни бройки, а през 2009 г. те са вече 6775. Значителен ръст бележат и вложените средства за издръжка на читалищата от републиканския бюджет. Стандартът за издръжка е разчетен чрез показателя субсидирана бройка. В него се включват средства за заплати и осигуровки, за дейност, за здравословни и безопасни условия на труд. През 2005 г. той е в размер на 4111 лв. на служител, а през 2009 е нараснал на 7130 лв. (вж. приложените по-долу таблици и диаграми).
- Подпомогнахме изграждането на локални мрежи между регионалните и читалищните библиотеки.
- Отчитайки проблема с остарялата материална база, нуждаеща се от ремонт, както и необходимостта от модернизиране, автоматизация, а не на последно място и попълване на библиотечния фонд с традиционни и съвременни носители на информация, успяхме да осигурим средства по формата на целева допълваща субсидия и с кандидатстване на проектен

принцип. За подкрепа на спешни и неотложни аварийно-възстановителни и ремонтни дейности, закупуване на компютърна техника и софтуер, закупуване на нова литература и периодика и за подкрепа на художествено-творческа дейност през 2005 г. са финансирани проекти на стойност 1 500 000 лв. През 2009 г. сумата за финансиране на проектите е достигнала 6 000 000 лв.

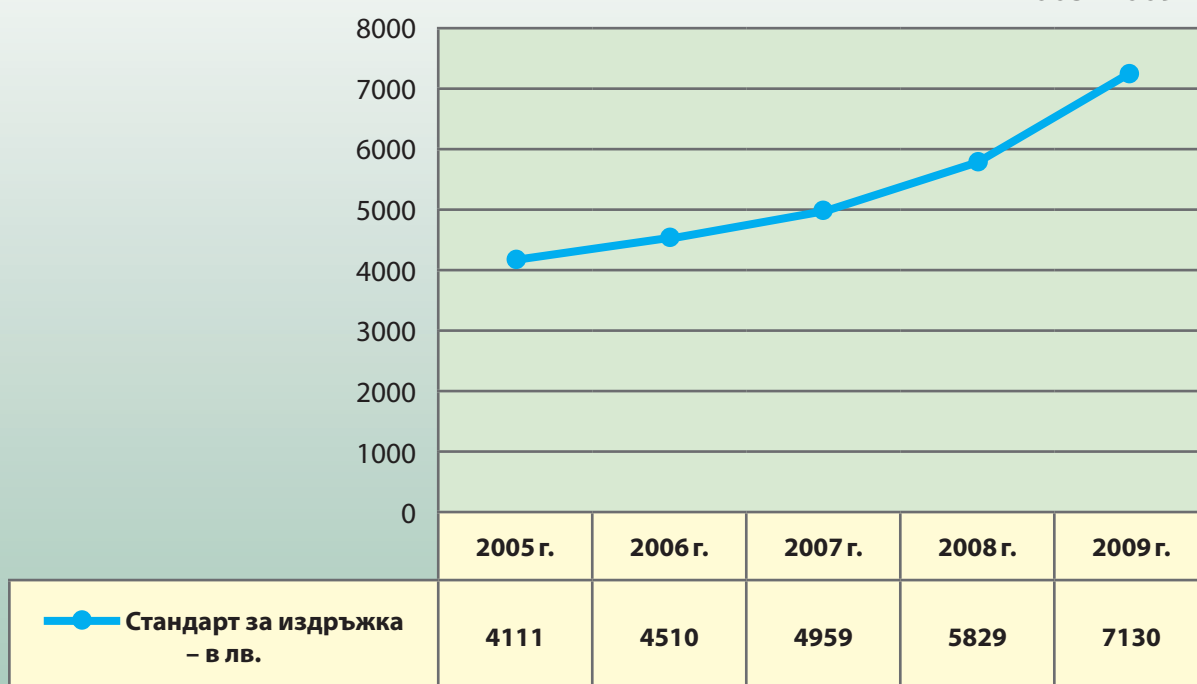
- През периода 2005–2009 г. осигурявахме методическа помощ, наблюдение и координация на дейността на 28-те регионални експертно-консултантски и информационни центрове „Читалища“.
- Бе приет новият Закон за българските читалища, чрез който усъвършенствахме работата им по опазване на културното наследство и създадохме възможности за съвременен достъп до културните факти във всички населени места.

Осъществено във факти и диаграми

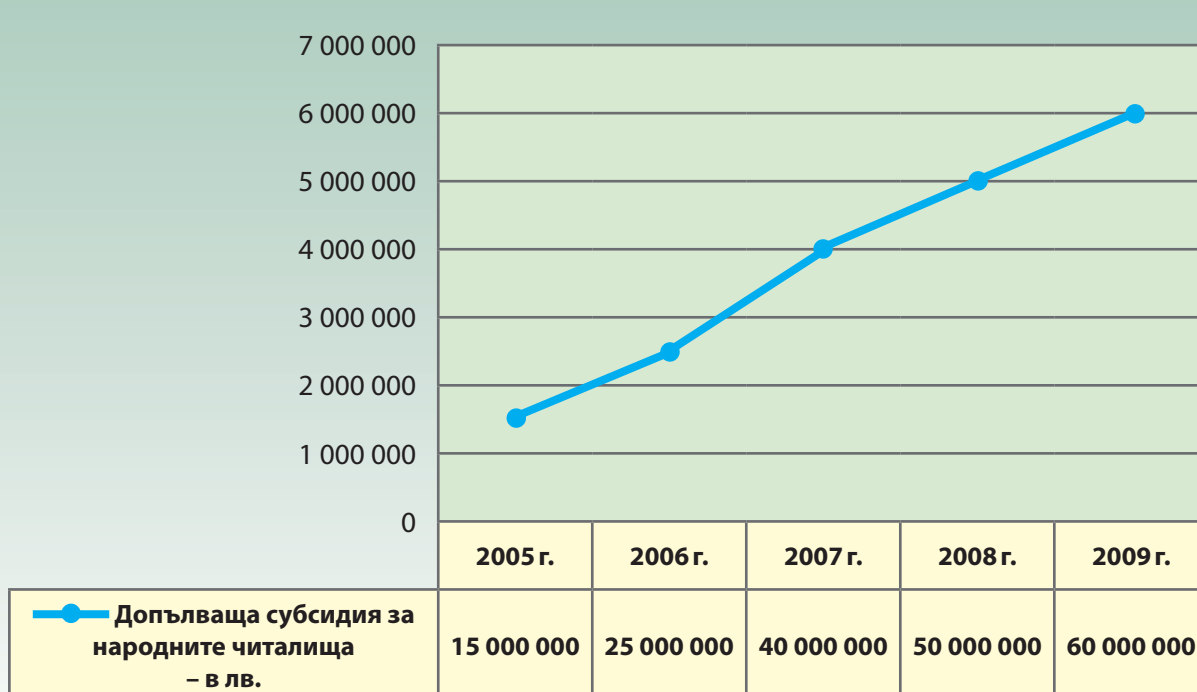
**Субсидирана численост при читалищата
2005–2009 г.**



**Стандарт за издръжка на една субсидирана бройка за читалищата
2005–2009 г.**

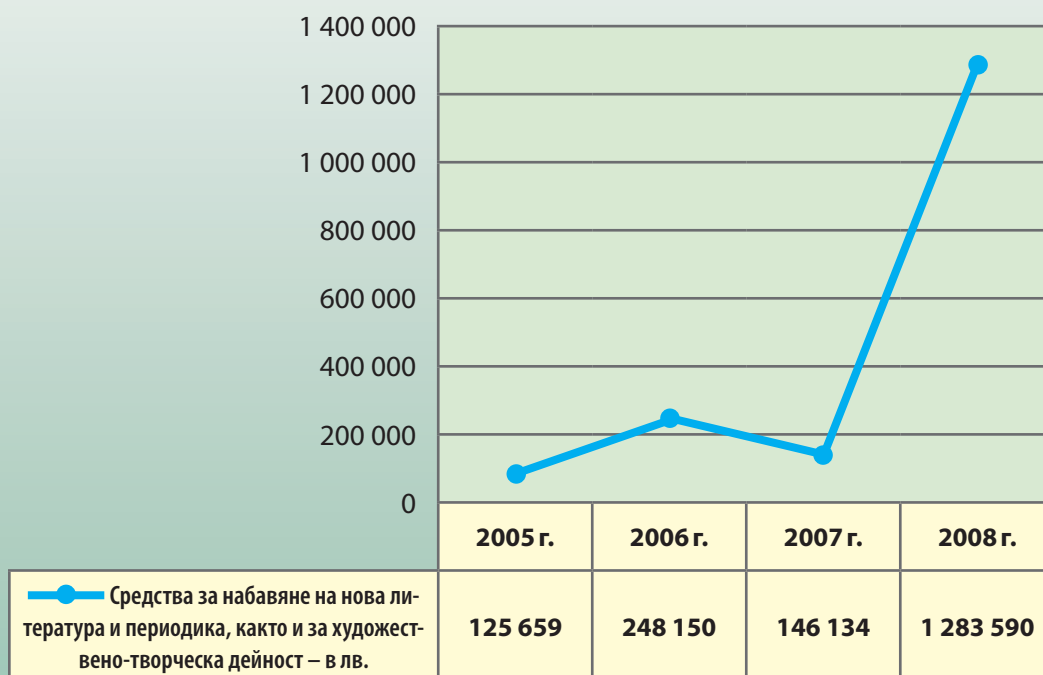


**Допълваща субсидия за подпомагане дейността на народните читалища
2005–2009 г.**

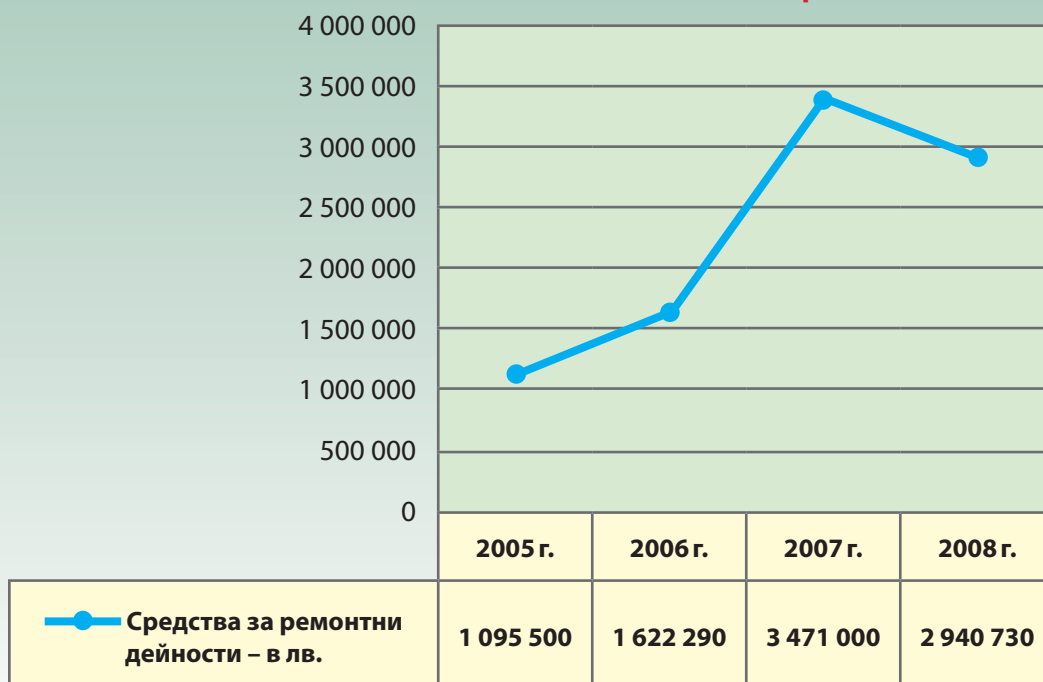


Средства за набавяне на нова литература и периодика за читалищата 2005–2009 г.

През 2008 г. средствата са пренасочени за подпомагане на
художествено-творческа дейност



Средства за подпомагане на ремонтни дейности по сградите на читалищата 2005–2008 г.





Читалището в Божурище

**Средства за закупуване на компютърна техника и софтуер
за читалищата 2005–2008 г.**



Общата сума, инвестирана за подпомагане на читалищната дейност през мандата (2005–2009) е

170 200 000 лв.

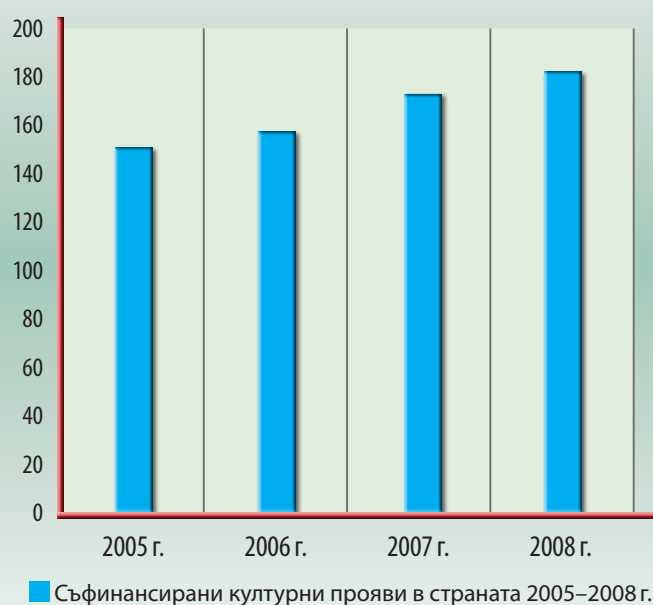
Регионална дейност

Националният културен календар бе обогатен с:

Година	2007 г.	2008 г.
Фестивали и събори на народното творчество	63	154
Музикални фестивали	68	104
Филмови фестивали	16	22
Театрални и балетни конкурси и фестивали	43	58
Изложби и пленери. Изобразителни изкуства	40	86

Увеличихме динамиката на събитията и подкрепихме тенденцията към балансирано разпределение на културните прояви както в големите центрове, така и в малките населени места. Тяхното високо равнище бе постигнато с държавна подкрепа и с нарастващия интерес на спонсори, меценати, копродукенти.

Съфинансирани културни прояви в страната, организирани от общини, читалище, НПО – събори на народно творчество, фолклорни прояви, фестивали, конкурси, празници от местно, регионално и национално значение.



Предоставени средства за съфинансиране на културни прояви в страната – събори на народно творчество, фолклорни прояви, фестивали, конкурси, празници от местно, регионално и национално значение



Културна интеграция

Цели, които си поставихме:

- Утвърждаване на културата като основен инструмент на социална интеграция и диалог между различните етнически и религиозни общности.
- Разширяване на съдържателния и социален обхват на читалищната дейност за привличане на по-широк кръг от населението, в това число и малцинствените общности, хората с увреждания и др.
- Създаване на общи проекти с областните и общинските администрации за дейности по приобщаване на малцинствата към българското общество.
- Насърчаване и подпомагане на творческата активност на изявени и даровити деца и ученици от средите на етническите общности.
- Субсидиране на програми, свързани със запазването на традиционната култура на малцинствата и разширяване на културното многообразие.

Какво успяхме да осъществим:

- Актуализирахме приетата „Стратегия за равнопоставена интеграция на ромите в българската култура“. Тя се превърна в част от Десетилетието на ромското включване (2005–2015).
- Увеличихме броя на интеркултурните прояви, инициирани и подкрепени от МК.
- През периода 2005–2009 г. организирахме и финансирахме 16 фестивала с по две и повече издания, между които Национален етнофестивал „България за всички“ – Варна, „Деца на България – заедно за Европа“, Международен фестивал „Заедност – децата на Балканите“ – Русе, „Фестивал на арменската песен и танц“ – Стара Загора, „Балканска среща на писатели“ – Кърджали, Национален фестивал за музика и танц на каракачаните – Карандила и Самоков, „80 години театър Сундукан“ – втори национален преглед на арменските любителски състави, Международен фестивал на армянците – Цигов чарк, отбелязване на ромската Нова година – „Василица“ в различните градове на страната и др. На тези прояви се откриха много нови таланти и индивидуални изпълнители и състави, достигнали професионално равнище.
- Създадохме Ромски обществен съвет и Обществен съвет по културното многообразие.
- С помощта на нови форми представихме литературни произведения на автори от етническите общности.
- Ежегодно подпомагаме творческата дейност на ДМДТ „Кагрис Лятифова“ – Кърджали, и ДМДТ „Назъм Хикмет“ – Разград.
- Работихме по Проект по линията на трансграничното културно сътрудничество с Армения, проект „Етнокултурен празник на ромите – „Василица“ в седем града на страната, „Читалищата в ромските квартали – посредник за интегриране на ромите в българското общество“, „Ромите – този загадъчен народ“, поредица от фотомозайки за отбелязване на Международния ден на ромите – 8 април.

Общата сума, инвестирана за подпомагане на регионалната дейност през мандата (2005–2009), е

600 000 лв.



Европейски културни инициативи и програми

България е активен партньор в съвместната програма на Съвета на Европа и ЕК в изпълнение на регионалната програма за културно и природно наследство в Югоизточна Европа 2003–2009 г.

Участвахме активно в разработването и утвърждаването на концепция за мястото на културното наследство като фактор за социално-икономическо и регионално развитие на Балканите.

В изпълнение на пилотен проект за местно развитие отстояхме правото на защитена територия на общините Средец, Малко Търново и Царево като част от територията на природен резерват „Странджа“ по програма „Култура 2000“.

Утвърдихме България като активен партньор в Съвета на министрите на културата на ЮИЕ в изпълнение на регионалната програма „Културни коридори“ и бяхме домакин на две от срещите на министрите на културата от ЮИЕ във Варна и София.

България е един от инициаторите на европейската инициатива „Знак на европейското наследство“, като за последните четири години в списъка на Брюксел са включени обектите:

- музикален център „Борис Христов“ – София,
- национален археологически резерват „Деултум–Дебелт“,
- културно-исторически и археологически ансамбъл – Централна градска част в град Русе,
- мемориален комплекс „Васил Левски“ – исторически и архитектурен ансамбъл.

През мандата България бе домакин на инициативи на Съвета на Европа, ЮНЕСКО и Европейски съюз:



Откриване на макета на Рилския манастир – символ на България, в парка „Мини Европа“ в Брюксел. 22 май 2008 г.

2005 г.

- Европейски дни на наследството „Балканите – споделено наследство“ – инициатива на СЕ и ЕК.
- Участие на български младежи в Международния фотографски експеримент за обекти на наследството на СЕ.



*Япония, Сапоро.
Изложба „Тракийските съковища на България“
в Музей на модерното изкуство*

2006 г.

- Семинар „Достъп до структурните фондове на ЕС“, София.
- Втора среща на министрите на културата от ЮИ Европа, Варна (българско председателство).
- Европейски дни на наследството „Информационно общество“ – инициатива на СЕ и ЕК.
- Участие на български младежи в Международния фотографски експеримент за обекти на наследството на СЕ.

2007 г.

- Трета среща на министрите на културата от ЮИ Европа, София (българско председателство).
- Европейски дни на наследството „Бъдеще в многообразието“ – Малко Търново, Средец и Царево – инициатива на СЕ и ЕК.



*Рим, Дворецът
„Куриналие“.
Изложба
„Съковищата
на България.
От неолита до
средновековието“.*

- Семинар „Нови измерения на межкултурния диалог в България и ЮИ Европа“, София.
- Участие на български младежи в Международния фотографски експеримент за обекти на наследството на СЕ.



*Афиш за изложбата
„Златото на траките“.
Музей „Жакмар Андре“ –
Париж, Франция.*

*Френският министър на културата Рено Дондийо
д-р Вабр връчва на министъра на културата проф.
Стефан Данаилов френския Орден за изкуство
и литература след официалното откриване на
изложбата „Златото на траките“ в музея „Жакмар
Андре“ в Париж.*



- Отбелязване присъединяването на България към Европейския съюз – концерт в Прага и Будапеща на Младежка филхармония „София“ към НМУ „Любимир Пипков“, концерт в Копенхаген, Стокхолм и Хелзинки на квинтет „Пиачере“ при НМУ „Любимир Пипков“, концерт в Прага на Камерен оркестър при НМУ „Любимир Пипков“, камерен концерт в Люксембург на Струнен квартет при НМУ „Любимир Пипков“, камерен концерт в Словения на Трио 12 при НМУ „Любимир Пипков“, концерт в Лисабон на женски хор „Мистерията на българските гласове“, концерт в Дъблин на представителна фолклорна група от Националното училище по танцово изкуство, концерт във Варшава на женски хор „Мистерията на българските гласове“, участие на България в програмата на фестивала Европалия – Европа, посветен на 50-годишнината от подписването на Римския договор (3 октомври 2007 г. – 3 февруари 2008 г.) .



Министър Стефан Данаилов в разговор със световноизвестния драматург Едуард Олби

2008 г.

- Участие с национален проект „Къщата“ в Европейската година на межкултурния диалог.
- Европейски дни на наследството – „Заедно в многообразието“ – Вигин, Монтана и Чипровци – инициатива на СЕ и ЕК.
- Участие на български младежи в Международния фотографски експеримент за обекти на наследството на СЕ.
- Участие на България в Европейски културен сезон, организиран на територията на Франция за времето на нейното председателство на Европейския съюз.
- Създадена е Национална културно-контактна точка на програма „Култура 2007–2013“ на Европейския съюз. Основна цел на структурата е широкото разпространение на възможностите, които предлага програмата, чрез информационни дни, обучения, уеб страница, форуми, бюлетени и други средства, за да може информацията да достигне до максимален брой заинтересовани организации от цялата страна.
- Втора извънредна сесия на Междуправителствения комитет на ЮНЕСКО по опазване на нематериалното културно наследство.

2009 г.

- Кръгла маса „Българската национална културна политика – 10 години след националния дебат“, София.

Опазване и съхраняване на българското културно историческо наследство заг граница

I. Материалното културно наследство:

Гърция:

» Зографски манастир в Атон – извършено фотограметрично заснемане.

Турция:

Изброените дейности са извършени на основата на Протокол и на Програма за сътрудничество в областта на опазване на културно-историческото наследство между двете министерства на културата:

» Черквата „Свети свети Константин и Елена“ в Одрин – фотограметрично заснемане; аварийно укрепване; изготвено задание за проектиране на консервационно-реставрационни и възстановителни работи по черквата. Изпълнен е проект за възстановяване по черковната сграда и благоустрояване на двора. Изработени са иконостас и икони.

*Служба във
възстановената
митрополитска
черква
„Св.Константин и
Елена“ в Одрин*





*Септември 2008 г.
Празник в Одрин.
Митрополитската черква
„Св.Константин и Елена“
бе възстановена само за
шест месеца*

*Литургия преди
започване на ремонтно-
възстановителните
работи*



- » Черквата „Свети Георги“, Одрин – фотограметрично заснемане; изготвен проект за консервацията и реставрацията ѝ; извършена реставрация по художествената украса и иконостаса, създадена малка етнографска сбирка и читалище към черквата.
- » Метохът при черквата „Свети Стефан“ в Истанбул – актуализация на идейния проект за реставрация и адаптация, извършено е фотограметрично заснемане.
- » Черквата „Свети Стефан“ в Истанбул – изготвена експертиза на състоянието на интериорната декоративна украса; направено фотограметрично заснемане на черквата; изработен проект за укрепване на терена около сградата, който е изпълнен от Голямата община на Истанбул. НИПК е изпратил до посолството на Р Турция в София документация за инициране на процедура за включване на черквата в списъка на световното наследство на ЮНЕСКО.
- » Гробищна черква „Свети Димитър“ в Истанбул – извършен частичен ремонт на покрива и изграждане на дренаж.

Румъния:

- » Гробницата на братята Евлоги и Христо Георгиеви, Букурещ. На основание чл. 15 от действащата междуправителствена програма, през периода юни 2004–декември 2005 г. са извършени консервация на камъка, почистване, биотретиране, възстановяване на орнаментите и стенописите по купола на гробницата. На 8 май 2007 г. с протокол на Националния офис за историческите паметници при Министерството на културата и вероизповеданията на Румъния е приета окончателно реставрацията на гробницата.
- » Реставрирано бе и българското военно гробище в Букурещ.

Сърбия:

В Спогодба за културно сътрудничество между двете страни са набелязани мерки за подкрепа на сътрудничеството в областта на културното наследство чрез обмен на информация за консервацията и реставрацията на културни паметници, чрез насърчаване сътрудничеството в областта



Изложбата „Съкровищата на българските икони в „Сен Шапел“ на замъка „Венсен“ в Париж предизвиква възхищението на френската публика

на защитата и опазването на културното наследство на двете страни, чрез реставрацията на културни и исторически паметници, чрез обмен на технологии и специалисти. Страните поемат задължението да опазват и осигуряват защитата на исторически и архитектурни паметници и комплекси на другата страна, намиращи се на нейна територия.

Македония:

В Програмата за сътрудничество в областта на културата между двете министерства страните се споразумяват да подкрепят сътрудничеството в областта на защита и опазване на културното наследство чрез обмен на информация за консервацията и реставрацията на културни паметници, чрез обмен на технологии и специалисти, като всяка страна поема задължението да опазва и осигурява защитата на архитектурните паметници и комплекси, намиращи се на нейна територия и които са свързани с историята на двете страни, в техния оригинален вид. Отбелязано е, че страните си разменят по една група от двама експерти по културно-исто-

рическото наследство за по пет дни. Македония, съобразно националното си законодателство и Женевските конвенции от 1949 г. и 1977 г., предоставя на България възможност да поддържа своите военни гробища, намиращи се на нейна територия.

II. Нематериалното културно наследство:

Българското правителство предложи кандидатурата на Бистришките баби за световен шедевър на нематериалното културно наследство и те бяха признати за такива през есента на 2005 г.

Предложено е за вписване на втори шедевър на световното нематериално културно наследство – нестинарството.

Всичките десет български културни институти в чужбина работят активно в областта на опазване на нематериалното културно наследство чрез своите програми, чрез организиране на конкретни различни прояви, свързани с нашата културно-историческа памет.

Открит е бюст-паметник на Пенчо Славейков в селището Брунате, близо до Лаго ди Комо.

Открит е барелеф на поета Христо Ботев на външната стена на БКИ – Париж.

Открита е паметна плоча в чест на поета Константин Величков в Академията за изящни изкуства във Флоренция, Италия.

Представени са изложби от златни предмети от тракийската епоха, осъществени в Бон, в Базел, в Рим, в Дания, в Париж.

Открита бе уникална изложба на български икони в „Сен Шапел“ на замъка „Венсен“ – Париж.



Председателят на Народното събрание г-н Георги Пирински и посланичката на България във Франция г-жа Ирина Бокова на церемонията по откриването на барелеф на поета Христо Ботев на външната стена на БКИ – Париж

Защита правата на интелектуалната собственост

в съответствие с европейските и международните стандарти

Какво успяхме да осъществим:

I. Промени в нормативни актове

- Закон за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права – приет е и е в сила от 10.01.2006 г., с което Законът за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) е цялостно хармонизиран с разпоредбите на директивите на Европейския съюз в разглежданата област.
- Текстът на чл. 172 „а“ от НК, съдържащ състави на престъпления срещу обекти на авторското и сродни на него права, е изменен и допълнен с цел улесняване на практическото прилагане на съставите и съответствието им със съществуващите форми на неправомерно използване.
- В Гражданскопроцесуалния кодекс, в сила от 01.03.2008 г., е предвидена възможност делата за установяване и преустановяване на нарушения по ЗАПСП да се разглеждат по реда на глава 25 „Бързо производство“, която с оглед специфичния предмет на исковете е от изключителна важност за своевременната и ефективна защита на нарушените права.

– Закон за изменение и допълнение на Закона за административното регулиране на производството и търговията с оптични дискове, матрици и други носители, съдържащи обекти на авторското право и сродните му права в сила от 23.10.2007 г. Въведените промени са резултат от анализа на практиката по прилагането на закона и водят до по-ефективното му прилагане и предотвратяване на възможности за заобикаляне на разпоредбите му.

– Закон за туризма – следвайки политиката за по-пълна и всеобхватна защита правата на интелектуална собственост, МК внесе предложение за промени в закона с цел да се гарантира заплащането на авторски и сродни права при публично изпълнение на защитени от закона произведения.

II. Съвет за защита на интелектуалната собственост

Създаден с Решение № 42 на МС от 23 януари 2006 г. като консултативен орган към министъра на културата, който е и негов председател, с участието на заместник-министри от заинтересованите ведомства. Съветът играе изключително важна роля в процеса на формулиране на насоки и политики във връзка със защитата на интелектуалната собственост, на идентифициране на основните проблеми, подпомагане на съответните законодателни промени и набелязване на практически действия при активното участие на неправителствените организации, работещи в областта. Съветът за защита на интелектуалната собственост към министъра на културата се утвърди като най-висшия орган в областта на интелектуалната собственост, осъществяващ връзката между държавните институции и организациите от неправителствения сектор в тази област, което се оценява много високо от нашите европейски и трансатлантически партньори. Съветът е провел 27 заседания.

III. Национална система за обмен на информация в областта на авторското право и сродните му права и индустриалната собственост

– изградена е и финансирана със средства по Програма PHARE. Работи ефективно и осигурява достъп на включените в нея институции до водените от тях регистри.

IV. Национална кампания за защита на интелектуалната собственост

В изпълнение на конкретни ангажименти към Европейската комисия през декември 2005 г. МК разработи програма за осъществяване на тази кампания. Нейна кулминация бе Фестивалът в защита правата на интелектуална собственост, който се проведе в Русе от 7 до 12 май 2006 г. с участието на г-жа Бриджит Чернота, отговаряща за процеса на присъединяване на България към ЕС, други представители на ЕК, Световната организация по интелектуална собственост и с личното участие и домакинство на министъра на културата проф. Стефан Данаилов, като официалните гости бяха над 250 души. Фестивалът изигра голяма роля за присъединяването на страната към ЕС и показа на представителите на ЕС, че България е страна с богата култура, за съхранението на която държавата, съвместно с граждански сдружения и организации, полага големи грижи.

В провеждането на кампанията взеха участие над 30 известни български автори и изпълнители и интелектуалци. Озвучена с гласа на министъра на културата, тя имаше важно значение за фокусиране на вниманието и формиране на позитивни обществени нагласи към проблемите в интелектуалната област и най-вече при защитата на правата в интернет. Кампанията стартира на 28 август 2006 г. в електронните медии и в партньорство с радиа, телевизии, популярни списания, вестници и с излагането на плакати на открито.

V. Изследване „Приноса на индустриите в областта на авторското право и сродните му права към националната икономика за периода юни 2006 г. – януари 2007 г.“

Изследването е осъществено по методология на Световната организация за интелектуална собственост от екип, включващ представители на ПУ „П. Хилендарски“, Национален статистически институт, Министерство на културата, УНСС и др., с постоянната методическа помощ на експерти на Световната организация за интелектуална собственост. Изследването предоставя обективна икономическа информация и има



Унищожаване на пиратски дискове, иззети след съвместни акции на Дирекция „Авторско право и сродни права“ в МК и МВР

политическо и културно значение, спомагайки за промяна на обществените и управленските нагласи спрямо авторскоправните индустрии.

VI. Успешно и ефективно сътрудничество с останалите компетентни ведомства

– Министерство на вътрешните работи, Министерство на икономиката и енергетиката, агенция „Митници“, Главна данъчна дирекция, Главна прокуратура, Комисия за защита на конкуренцията, Патентно ведомство, неправителствени организации, работещи в областта на интелектуалната собственост, взаимодействията при осъществяването на контрола върху

спазването на правата върху интелектуалната собственост. Подписан е Меморандум за сътрудничество между Министерството на културата, Съвета за електронни медии и Комисията за регулиране на съобщенията.

VII. Участие и организиране на семинари, курсове и други прояви в областта на интелектуалната собственост.

Проведени са повече от 20 семинара, свързани с приложението на законодателството и създаването на най-добри практики при защита на интелектуалната собственост.

ПОСЛЕДОВАТЕЛНАТА И УСТОЙЧИВА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРСКОТО ПРАВИТЕЛСТВО В ОБЛАСТТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ ЧЕТИРИ ГОДИНИ БЕШЕ ВИСОКО ОЦЕНЕНА ОТ НАШИТЕ ПАРТНЬОРИ В ЕВРОПА И САЩ.

БЪЛГАРИЯ ЗА ТРЕТА ПОСЛЕДОВАТЕЛНА ГОДИНА Е ИЗВЪН СПИСЪК 301 ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА АМЕРИКАНСКИЯ ТЪРГОВСКИ ПРЕДСТАВИТЕЛ.

СОФИЯ, ЮНИ 2009 г.